אם הקפיד עליו אין אי לא לא : איזהו רוק תפל : תנא "כל שלא טעם כלום מבערב סבר רב פפא קמיה דרבא למימר כמאן דאמר לא טעם מידי באורתא אמר ליה רבא מי קתני בערב "מבערב קתני לאפוקי היכא דקדים ואכיל אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן "איזהו רוק תפל כל שעבר עליו חצות לילה ובשינה למימרא דבשינה תליא מילתא *והתנן ישן כל היום אין זה רוק תפל ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל׳ התם במתנמנם *היכי דמי מתנמנם אמר רב אשי נים ולא נים תיר ולא תיר דקרו ליה ועני ולא ידע לאהדורי סברא וכי מדכרו ליה מדכר תנא "השכים ושנה פרקו אין זה רוק תפל ועד כמה אמר רב יהודה בר שילא אמר רב אשי אמר רבי אלעזר "כל שיצא רוב דבורו של שלש שעות : מי גריסין לעיסת גריסין של פול וכו׳ : לימא מסייע ליה לריש לקיש דאמר ר"ל רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד דלמא "הבלא דפומא מעלי מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא ר׳ יהודה אומר מי גריסין רותח ועובר שיתן לתוכו מלח *מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר ר"נ ש״ב יח בר יצחק דאמר קרא °וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא בראשית לג °והוא עבר לפניהם ואיבעית אימא מהכא מיכה ב °ויעבור מלכם לפניהם וה׳ בראשם: מי רגלים שהחמיצו : תנא "כמה חימוצן שלשה ימים א"ר יוחנן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך שיעור לשיעורן דילד או דזקן דאיש או דאשה מכוסים או מגולים בימות החמה או בימות הגשמים : "וצריך לכסכס שלש פעמים : *בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרתי מאי °תיקו : העבירן שלא כסדרן : ת"ר הקדים שניים לראשונים תני חדא שניים עלו לו ראשונים לא עלו לו ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו אמר אביי "אידי ואידי שניים עלו לו ולא ראשונים ומאי ראשונים ראשונים לכסדרן ושניים להעברתן:

מתני׳ "כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה "ואלו הן הוסתות מפהקת ומעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת וכמין צמרמורות אוחזין אותה וכן כיוצא בהן "וכל שקבעה לה שלשה פעמים הרי זה וסת :

גמ׳ תנינא חדא זימנא *כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה התם בוסתות דיומי הכא בוסתות דגופא כדקתני אלו הן וסתות היתה מפהקת מעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת שפעת הא שפעה ואולא אמר עולא בריה דרב עלאי בשפעת

לעיל ב.

אם הקפיד עליו אין. והא דקתני אם יכול לגלח טמא כשהקפיד: באורתא. שאפילו אמש לא טעם כלום: מבערב קתני. אבל אמש אכל כשאר ב"א: לאפוקי דקדים. קודם היום לאחר שיעור משנתו ואכיל דלא הוי רוק תפל לפי שהשינה ממררת את הרוק וממתקתו והאוכל ממתקו ומעביר את כחו: התם. דקתני ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל לאו דניעור ממש אלא מתנמנם דודאי שינה של לילה בעינן ושינת היום אע"ג דישן לאו תפל הוא הואיל וטעם כלום שהטועם שחרית נהנה כל היום כולו: השכים ושנה פרקו. הדבור מעביר כח הרוק: של שלש שעות. שהוא עשוי לדבר בשלש שעות: לימא. מתני׳ דבעי לעיסה כדי שיהא רוק מעורב בגריסין מסייע ליה לריש לקיש: עובר. קודם. שהמלח מעביר כח הגריסין: ויעבור את הכושי. קדם לפניו: שהחמיצו. שהסריחו: הני מי רגלים דילד או דזקן. של זקן מעלו טפי: מכוסין. מעלו טפי: בימות החמה. מעלו טפי: בעי רבי ירמיה האי שלש פעמים דקתני אמטויי ואתויי חד. הולכה והובאה חשיב חד או דלמא אמטויי חשיב חד ואתויי חד דהוו להו תרי: שניים לראשונים. נתר ובורית וקמוניא ואשלג לרוק תפל ומי גריסין ומי רגלים: תני חדא שניים עלו לו. אותם שהעביר בשנייה עלו לו: ראשונים לא עלו לו. וכי הדר מעביר נתר ובורית וקמוניא ואשלג זימנא אחריתי בתר רוק וגריסין ומי רגלים נמצא שעוברין עליו כסדרן: ותניא אידך כו׳. וקשיין אהדדי: אמר אביי הא והא סבירא להו שניים. שהעביר (א)שניים שהיה לו להעביר ראשון עלו לו וראשונים שהעביר ראשון לא עלו לו דהכי ספיר דכי הדר מהדרינן לעבוריהו בתר שניים הוי ליה כסדרן: ומאי ראשונים. דקתני באידך ברייתא עלו לו: ראשונים לכסדרן. שהיה לו להעביר תחלה שהוא העביר לבסוף דהוו להו הנך ראשונים לכסדרן שניים להעברתן: **מתני׳** מפהקת. *אושטרליי"ר בלע"ז: פי כרסה. נגד טבורה: שפולי מעיה. בית הרחם: ושופעת. בגמרא פריך מאי קאמר: צמרמורות. פריצנ"ש: אוחזין אותה. בכך למודה להיות בכל עת שהיא רואה: דיה שעתה. בכל ראיות שתראה ע"י וסתות אלו: כיוצא בהן. מפרש בגמרא [לקמן]: **גמ׳** בוסתות דיומי. כגון מט"ו לט"ו: הא קא שפעה ואולא. והיכן הוא הוסת הואיל וכל ימיה רואה:

בשופעת

תורה אור

ד"ה צריך לקיש שכל הכתם שאינו יכול לגלח אפילו על ידי הדחק בלפון טהורה *] ואם לאו דיכול לגלח ע"י הדחק טמאה אפילו בטומאה דאורייתא ואם כן כדם חטטה ורבנן אפילו יוצא על ידי הדחק טהור והשתא מפרש בסיפא ויהיב טעמא לרישא (ב) בטומאה דאורייתא דכי אינו יכול לגלח טהורה אבל יכול לגלח על ידי הדחק טמאה ולר׳ יוחנן דמפרש כדמשני רב פפא פירוש דרישא אם מתכבסת ויוצא ממנו בתכבוסת ההם טמא שכן דרך להקפיד עליו הואיל ויוצא בקל ואם לאו טהורה ואפילו יוצא ע"י לפון דאין דרך להקפיד עליו כיון שאינו יוצא בתכבוסת ההם ומסיימי כל הכבוס ליתן טעם לרישא דכיון (ג) דאינו יכול לגלח כלל אפילו הקפיד בפירוש אין קפידתו קפידא דבטלה דעתו אצל כל אדם שאין דרכן להקפיד ברישא נמי יכול לגלח על ידי הדחק ועל ידי כבוס ההם אינו יכול לגלח טהור הואיל ואין דרך להקפיד בההם והיינו כדמשני רב פפא כל היכא דאינו יכול לגלח כו׳ והשתא רב פפא אינו סותר מה שאמר למעלה אלא בא לתרץ דס"פ הא יכול לגלח על ידי הדחק והקפיד עליו להוליאו טמאה וכי קאמר לעיל טהור בשלא הקפיד עליו להוליאו ולא היה צריך רב פפא לומר אלא התם בדקפיד אלא בא להשמיענו פלוגתא דרבי יוחנן ור"ל דפליגי בדלא קפיד ויכול לגלח על ידי הדחק דר"ל מטמא ור"י מטהר: **נים** ולא נים תיר ולא תיר . פי׳ נים ולא נים בתחלת שינה תיר ולא תיר בסוף שינה כשהוא ניעור משנתו וכערבי פסחים (פסחים קכ:) גבי נתנמנמו יאכלו ונקט כי האי לישנא נים ולא נים תיר ולא תיר איכא לפרושי בכי האי גוונא נים ולא נים שעתה בחצות הלילה מתחיל להתנמנם תיר ולא תיר שישן בחצי הראשון ועתה כשמגיע בחצות הלילה היה מתחיל ליעור והוא תיר ולא תיר׳ : **תנא** כמה חימוצן שלשה ימים . קשה דבפרק רבי עקיבא (שבת דף צ.) קאמר גבי מי רגלים שהחמיצו בני מ׳ יום משמע ולא קודם לכן ואיכא ספרים דגרסי עד ארבעים יום ולפי זה ניחא דאיכא למימר משלשה ועד ארבעים מעלו ואיכא ספרים דגרסי בן ארבעים וקאי אתינוק שהוא בן מ׳ יום וקשה דהא לקמן איבעיא להו דילד או דזקן וי"ל דה"פ דילד דווקא או אפילו דזקן נמי ולא כפ"ה דפירש דזקן מעלו טפי וכן משמע מדקאמר דאיש או דאשה וליכא למימר או דאשה דווקא דהא דילד או דזקן נקט לשון זכר וכן בשבת בן מ׳ לשון איש מיהו תימה אמאי לא מייתי הכא הך ברייתא דשבת דבן מ׳ יום *ועוד מילי טובא שמאריך בההיא ברייתא יותר מהכא והכא מאריך בדין מי רגלים יותר מהתם ונראה טעמא דברייתא דהתם קאי אמילתא דת"ק דאמר כדי לכבס בו בגד קטן והתם לא מעלו אלא בני מ׳ יום והכא לגבי כתם איירי ומעלו בני שלשה ימים ולא שייכי כולהו מילי דהתם הכא ומשום הכי לא מייתי ההיא ברייתא הכא׳ :

מפהקת . פי׳ בקונטרס אושטריליי"ר בלע"ז ואין נראה אלא כמו שפירש בשבת (דף קנו.) גבי פיהק ומת בלע"ז כדאמר בברכות (דף כד:) גבי רבי שהיה מפהק ומניח ידו תחת סנטרו : **מעטשת**. אישטרנודי"ר ונוסה פירש רש"י בגמרא בלע"ז ואין נראה אלא פירוש רוטי"ר וכן *גיהק בתפלה רוטי"ר ובערוך פירש קול היוצא מן הגרון מתוך מאכל כבד והוא רוטי"ר ואין נראה לפרש סנגלוטי"ר . ובכלהו הני וסתות איירי שמפהקת או מעטשת שעה או שתים בעת שרגילה לראות אבל משום פיהוק או עיטוש חדא זימנא לא קבעה מדמפליג *בין תחלת וסת לסוף וסת ובחד פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף:

מוסף רש"י

תיר. ער (תענית יב: מגילה יח:) כדמתרגמינן ויקץ ויתער (תענית שם).

לאהדורי סברא. דבר הצא מגיגם הלג (מגילה שם) אם נריך ממנו דבר שצריך הרהור אינו יודע לומר כעוד שמתנמנם (תענית שם) במילתא דצריכא סברא כגון ששואלין אותו היכן הנחת כלי זה, וכי מדכרו ליה. הנחתו במקום פלוני, מידכר. ואומר הן או לאו (רשב"ם פסחים קכ:).

ויעבור את הכושי. קדמו לרוץ לפניו (סוכה נב. ורש"י פסחים ז: ומגילה כט:).

ויעבור מלכם לפניהם. יקדים לילך ברגלו (פסחים שם).

כל אשה שיש לה וסת. קבוע ג׳ פעמים ובדקה בשעת וסתה ומצאתה טמאה, דיה שעתה וליכא למימר דמעיקרא הוה הכא, דודאי אורח כמנהגה בא (לעיל ב.).

סוכה נב. פסחים ז: קינ: מגילה כט: (מנחות לה:)

לעזי רש"י

אושטרליי"ר [אישטינדליי"ר]. להתמתח, להשתרע.

פריצנ"ש. רעדים, צמרמורות.

[מנחות ש. כ"ק קיט:]

[וכ״ה [illegible] כ״כ [illegible]]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר אביי וכו׳ שניים שהעביר שניים שהיה: (ב) תוס׳ ד"ה (כתף פא ע"ב) לא יכול וכו׳ לרישא בטומאה דאורייתא וכו׳: (ג) בא"ד דכיון דאינו יכול לגלח וכו׳ נמי דיכול לגלח ע"י הדחק:

[ועי׳ תוס׳ מנחות [illegible]]

[ברכות כד.]

[[illegible] לקמן [illegible]]

לו א ב ג ד ה ו ז מיי׳ פ"ט מהל׳ איסורי ביאה הל׳ לה:

לז ח ט י מיי׳ שם הלכה [illegible]:

לח כ מיי׳ שם הל׳ [illegible] מהל׳ [illegible]:

לט ל מ מיי׳ שם [illegible] מהל׳ [illegible]:

ג״י ישב״ן והתניא

פסחים קכ: תענית יב. מגילה יח: יבמות נב.

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוד"ה (כתף פא ע"ב) לא יכול וכו׳ ואם לאו דיכול לגלח אפי׳ ע"י הדחק טמאה אפילו בטומאה דאורייתא וכו׳ [illegible]

[ועי׳ תוס׳ פסחים קכ ד"ה נים]

אבל בגמרא שלפנינו ליתא בכאן אלא כן בן מ׳ יום [illegible]

◆

תוספי הרא"ש

וכמה חימוצה ג׳ ימים. בשבת פרק ר׳ עקיבא מפרש בגמרא מ׳ יום ובמי רגלים דהכא איירי דקתני התם ר׳ יהודה אומר כדי להעביר את הכתם [וי"ל] דכאן פי׳ דעתות מג׳ ימים לא

לימים

מתני׳ התם [אמר] דמשני מס׳ יום לא מתני . ר"ם הוא דקאמר והתם בן מ׳ יום והא דמיבעיא ליה הכא דילד או זקן י"ל דה"ק דילד או אפי׳ דזקן . וקצת תימה דלא מייתי כשמעתין תורא דשבת : [illegible]